

29 jun 2023 -07:30

Verborgen alcohol in 'gezonde' bereidingen voor kinderen: een zorgwekkende situatie

Moedertincturen, bloemenextracten, siropen met plantenextracten... Veel "remedies" bevatten waarschijnlijk nog alcohol. Is het veilig om ze te gebruiken, vooral als ze aan kinderen worden toegediend? Op vraag van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu over het specifieke geval van voedingssupplementen en hun mogelijke alcoholgehalte, keek de Hoge Gezondheidsraad meer in het algemeen naar de aanwezigheid van ethanol in alle preparaten "met een effect op de gezondheid" die mogelijk bestemd zijn voor de allerkleinsten... en is bezorgd.

Huidige situatie

Alcohol (ethanol) kan in de samenstelling van 'gezondheidspreparaten' worden gebruikt als hulpstof (bijvoorbeeld om het actieve ingrediënt uit de betreffende planten te extraheren), als oplosmiddel of gewoon als conserveermiddel, of het kan zelfs zonder geldige reden worden toegevoegd. De HGR merkt op dat het op dit moment moeilijk is om de aanwezigheid en hoeveelheid ethanol duidelijk vast te stellen in preparaten die op de markt verkrijgbaar zijn. Volgens de wet moeten alleen alcoholische "dranken" duidelijk hun alcoholgehalte boven een bepaalde drempel aangeven en mogen ze alleen aan jongeren worden verkocht tot een bepaalde grens. Voedingssupplementen in vloeibare vorm vallen echter niet onder deze categorie. Bij gebrek aan verdere informatie van fabrikanten kunnen we op basis van de gegevens die we in dit stadium hebben verzameld alleen maar schatten dat een kind of adolescent die dit soort middelen gebruikt, in welke vorm dan ook, aanzienlijke doses alcohol kan binnenkrijgen, tot enkele grammen per week.

Te onderscheiden:

- *voedingssupplementen en FSMP's (Food for Special Medical Purposes), onder de verantwoordelijkheid van het Directoraat-generaal Dieren, Planten en Voedsel van de Federale Overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu*
- *homeopathische preparaten en geneesmiddelen, die onder de verantwoordelijkheid vallen van het FAGG (Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten)*

De risico's van alcohol voor kinderen

De invloed van alcohol op de ontwikkeling van een ongeboren kind, wanneer de moeder alcohol drinkt, is al uitgebreid bestudeerd en vormt een groot risico dat soms nog slecht wordt begrepen. Hetzelfde geldt

voor gevallen van ernstige intoxicatie, wanneer het kind per ongeluk producten binnenkrijgt die niet voor hem of haar bedoeld zijn (parfums of hygiëneproducten, huishoudelijke producten, enz.

In het geval van voedingssupplementen en andere preparaten met een effect op de gezondheid (waaronder geneesmiddelen), wordt het kind of de adolescent die ze consumeert mogelijk blootgesteld aan lagere dosissen alcohol, maar op chronische basis. Een chronische effectstudie ligt ethisch bijzonder gevoelig. De Raad heeft niettemin bestaande studies over gelijkaardige onderwerpen verzameld en kan maar één ding concluderen: zonder meer details over het exacte alcoholgehalte, de dosering of het min of meer langdurig gebruik, enz... kan voor deze producten geen "aanvaardbaar" alcoholgehalte worden bepaald.

De Wereldgezondheidsorganisatie stelde onlangs ook dat : elke alcoholconsumptie, hoe klein ook, houdt een gezondheidsrisico in, zowel voor volwassenen als voor jongeren en kinderen.*

Relatieve efficiëntie

Interesse in de samenstelling van deze voedingssupplementen en andere preparaten die een "effect op de gezondheid" beloven, doet ook de vraag rijzen naar hun doeltreffendheid. Het is waar dat sommige medicijnen kinderen op een strikt gecontroleerde manier blootstellen aan een dosis alcohol, wanneer dit essentieel is voor hun behandeling en de risico-batenbalans duidelijk in hun voordeel uitvalt. Maar veel preparaten en andere zogenaamde "natuurlijke" middelen die ethanol kunnen bevatten, zijn echter niet onderworpen aan dezelfde beoordeling of hetzelfde kader voor gebruik.

Informereren, rechtvaardigen, beperken

De Hoge Gezondheidsraad beveelt daarom aan om de volgende maatregelen in België te implementeren:

- Moedig fabrikanten aan om het ethanolgehalte van hun preparaten te documenteren en nauwkeurig te berekenen hoeveel alcohol een consument opneemt volgens de aanbevolen dosering voor zijn of haar leeftijd, en verplicht deze fabrikanten zo snel mogelijk om op het etiket te vermelden hoeveel ethanol men opneemt bij het gebruik van hun producten en wat de gezondheidsrisico's daarvan zijn;
- Vraag fabrikanten om te rechtvaardigen dat alcohol absoluut essentieel is voor de bereiding van deze producten of bijdraagt aan hun feitelijke effectiviteit, waardoor eventuele gezondheidsrisico's geminimaliseerd worden.

Alleen op basis van deze informatie kan de situatie goed worden beoordeeld en, indien nodig, worden gereguleerd door de verschillende instanties die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op deze bereidingen.

In de tussentijd beveelt de Raad aan om de concentratie ethanol in preparaten "met een effect op de gezondheid" tot een minimum te beperken.

* "Alcohol is een giftige, psychoactieve en verslavende stof die tientallen jaren geleden door het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek werd geclassificeerd als kankerverwekkende stof van groep 1", in [No level of alcohol consumption is safe for our health \(who.int\)](#), WHO.

Naar het volledig advies - HGR 9702

Hoge Gezondheidsraad
Victor Hortaplein 40/10
1060 Brussel
België
+32 2 524 97 97
<http://www.hgr-css.be>

Fabrice Péters
Algemeen Coördinator
+32 486 31 47 59
+32 2 524 91 74
fabrice.peters@health.fgov.be